

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 35/2018 van
20 juni 2018**

Betreft: Mededeling van persoonsgegevens door het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) en Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) aan de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) in het kader van de ijkingstoetsen.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer zoals gewijzigd door het decreet houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (AVG-decreet), inzonderheid artikel 188;
4. Gelet op de Verordening (Eu) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG);
5. Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna "WRR");

6. Gelet op de wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkenschakeling van elektronische en papieren formulieren (hierna "wet van 5 mei 2014"), inzonderheid artikel 5;

7. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB van 13 februari 2001");

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

8. Gelet op de aanvraag van de VLIR enerzijds en van AgODi en AHOVOKS anderzijds;

9. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van de AgODi van 13 februari 2017, ontvangen per mail op 10 mei 2017;

10. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van AHOVOKS van 13 februari 2017, ontvangen per mail op 8 mei 2017;

11. Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 20 juni 2018;

12. Beslist op 20 juni 2018, na beraadslaging, als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

13. De Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) is het officieel overleg- en adviesorgaan van de universiteiten. Het verenigt de universiteiten in Vlaanderen (www.vlir.be).

14. De Vlaamse Regering en de minister van Onderwijs willen het studiekeuzep proces van jongeren versterken bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs. Het regeerakkoord, de beleidsnota Onderwijs en de beleidsbrieven Onderwijs stellen daartoe de invoering van een '**algemene niet-bindende oriënteringsproef' in de derde graad van het secundair onderwijs en verplichte, niet-bindende toelatingsproeven bij het begin van het hoger onderwijs** voorop. Zie ook bijlage 'Beleidskader ijkingstoetsen'.

15. Via de ministeriële besluiten van 2 december 2015, 12 december 2016 en 22 februari 2018 gaf minister Crevits aan de VLIR de opdracht om de niet-bindende toelatingsproeven voor de STEM-opleidingen (de ijkingstoetsen) te ontwikkelen, te implementeren en op te volgen.

Zie bijlagen:

MB_ondertekend_02122015_ijkingstoets+ bijlage

MB_ondertekend_12122016_instaptoets_ijkingstoets +bijlage

MB_ondertekend_22022018_ijkingstoets+bijlage

16. De ijkingstoetsen zijn toetsen die het studiekeuzeproces bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs kunnen versterken. Ze worden stapsgewijs, na voldoende validering, verplicht ingevoerd. Via de ijkingstoetsen leert de aankomende student de eigen positie kennen ten opzichte van het verwachtingspatroon/de beginvoorwaarden van een bepaalde opleiding en ten opzichte van de prestaties van andere studiekeuzers in de opleiding. De toetsen ondersteunen de student in zijn reflectie over de voorgenomen keuze en sturen eventueel aan op remediëring.

Voor een overzicht van de ijkingstoetsen: www.ijkingstoets.be

17. De ijkingstoets wordt afgenomen sinds 2013 als een meerkeuzetoets op papier. Er worden 2 jaarlijkse afnamemomenten voorzien, einde juni en begin september. Niet alle ijkingstoetsen nemen deel aan de septembereditie. Het is de bedoeling het systeem van afname in de toekomst verder te zetten.

18. De ijkingstoetsen worden, met het oog op verplichte deelname aan een niet-bindende toelatingsproef voor bepaalde bacheloropleidingen, verder uitgewerkt, verbeterd, geanalyseerd en gevalideerd. Om de hiertoe noodzakelijke analyses te kunnen maken is een koppeling met de databanken van het secundair en het hoger onderwijs een belangrijke voorwaarde.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

19. Het betreft de identificatiegegevens van leerlingen samen met hun leerlingenkenmerken en gegevens over hun opleiding.

20. De personen worden geïdentificeerd aan de hand van het INSZ¹. In casu betreft het dus een latere verwerking van gegevens die informatie bevatten omtrent een geïdentificeerde natuurlijke persoon. Deze gegevens kunnen dus als persoonsgegevens in de zin van artikel 4, 1), AVG, gekwalificeerd worden.

21. Aangezien deze persoonsgegevens op een geautomatiseerde wijze worden verwerkt, is de AVG van toepassing².

---

¹ Dit is het inschrijvingsnummer sociale zekerheid dat overeenkomt met het Rijksregisternummer of met het zogenaamde "bisnummer" of kruispuntbanknummer voor natuurlijke personen die niet zijn ingeschreven in het Belgisch bevolkings- of vreemdelingenregister.

Het gebruik van het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid is, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, vrij voor wat het bisnummer betreft.

² Artikel 2, 1, AVG.

22. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het e-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie³ een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.
23. De persoonsgegevens worden opgevraagd AgODi en AHOVOKS. AgODi en AHOVOKS zijn beide een "instantie" in de zin van artikel 4, § 1, 2° van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en vallen bijgevolg onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-govdecreet.
24. De unieke identificatie van de persoon gebeurt op basis van het rijksregisternummer. De VTC is sinds 14 juni 2014 bevoegd om het gebruik van het rijksregisternummer te machtigen samen met een door haar te machtigen gegevensstroom.⁴
25. Overeenkomstig artikel 5, 1ste lid, 1° en artikel 8 van de WRR, wordt machtiging verleend om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken: "aan de Belgische openbare overheden voor de informatiegegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie".
26. AgODi en AHOVOKS zijn beide een Belgische openbare overheid.
27. De VTC merkt op dat er nog geen machtiging is voor het VLIR voor het gebruik van het Rijksregisternummer voor de bevraging van de leerlingen.

---

³ Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringeng, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringeng;

9° de kerf fabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalieën van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

⁴ Artikel 5 van de wet van 5 mei 2014 (B.S. 4 juni 2014).

28. Het rijksregisternummer wordt enkel aan de TTP, in casu de Vlaamse Dienstenintegrator, bezorgd om te kunnen koppelen en niet aan de onderzoekers (zie verder onder B.4). De Vlaamse Dienstenintegrator is gemachtigd om het rijksregisternummer te gebruiken.

29. De VTC is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen.

B. TEN GRONDE

B.1. DOELBINDINGSBEGINSEL

30. Artikel 5, 1, a) AVG bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is.

31. Overeenkomstig artikel 5, 1, b), AVG, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verzameld en mogen zij vervolgens niet verder worden verwerkt op een met die doeleinden onverenigbare wijze.

32. Overweging 50, AVG verduidelijkt dat de verwerking van persoonsgegevens voor andere doeleinden dan die waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verzameld, enkel mag worden toegestaan indien de verwerking verenigbaar is met de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verzameld. In dat geval is er geen andere afzonderlijke rechtsgrond vereist dan die op grond waarvan de verzameling van persoonsgegevens werd toegestaan.

33. De VTC onderzoekt hierna de verschillende aspecten van dit doelbindingsbeginsel.

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

34. In het kader van de in artikel 5, 2, AVG, opgelegde verantwoordingsplicht, bepaalt artikel 30, AVG dat elke verwerkingsverantwoordelijke en, in voorkomend geval, de vertegenwoordiger van de verwerkingsverantwoordelijke een register houdt van de verwerkingsactiviteiten die onder hun verantwoordelijkheid plaatsvinden.

35. De oorspronkelijke verwerkingen werd opgenomen in het verwerkingsregister van AgODi onder de volgende informatieobjecten : leerlingengegevens : inschrijvingsgegevens; leerlingengegevens: leerlingenkenmerken en leerlingengegevens: studiebewijzen en in het verwerkingsregister van AHOVOKS onder het informatieobject 'Cursisten- en studentendossier' en 'Register cursisten/studenten'. Deze registers werden respectievelijk laatst aangepast op 15 mei 2018 en 23 mei 2018.

36. De gegevens worden opgevraagd uit de databanken van AgODi en AHOVOKS, i.c.:

- DISCIMUS: zie beraadslaging VTC 03/2012 (en volgende)
- DHO: zie beraadslaging VTC nr. 21/2015 (en volgende)

37. De oorspronkelijke doeleinden en de wettelijke basis ervan werden reeds vermeld in de vernoemde machtigingen.

Doeleinde van de verdere verwerking:

38. Om de informatie verkregen aan de hand van afnames van de ijkingstoetsen te kunnen interpreteren en verder wetenschappelijk te kunnen analyseren, zijn er aanvullende gegevens noodzakelijk. De resultaten op de ijkingstoetsen moeten kunnen worden geïnterpreteerd vanuit een aantal achtergrondgegevens van de respondenten en moeten gerelateerd kunnen worden aan de verdere prestaties van de deelnemers in het hoger onderwijs. De ijkingstoetsen moeten bovendien onderzocht kunnen worden vanuit kenmerken als gender, culturele en socio-economische achtergronden etc., waarbij de mogelijke negatieve invloed van dergelijke kenmerken op de studieloopbaan onderzocht kan worden.

39. De VTC is van oordeel dat het doeleinde in randnummer 38 welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is in de zin van artikel 5, 1, b), AVG.

40. Aangaande de vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst de VTC erop dat de geplande verwerkingen, bestaan uit latere verwerkingen van gegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden werden verwerkt. De rechtmatigheid van deze latere verwerkingen is aldus afhankelijk van hun verenigbaarheid met de oorspronkelijke verwerking.

41. Overeenkomstig artikel 5, 1, b), AVG en samen gelezen met de overweging 50, AVG moet de verwerkingsverantwoordelijke om na te gaan of een doel van verdere verwerking verenigbaar is met het doel waarvoor de persoonsgegevens aanvankelijk zijn verzameld, nadat hij aan alle voorschriften inzake rechtmatigheid van de oorspronkelijke verwerking heeft voldaan, onder meer rekening houden met:

- een eventuele koppeling tussen die doeleinden en de doeleinden van de voorgenomen verdere verwerking;
- het kader waarin de gegevens zijn verzameld; met name de redelijke verwachtingen van de betrokkenen op basis van hun verhouding met de verwerkingsverantwoordelijke betreffende het verdere gebruik ervan;
- de aard van de persoonsgegevens;
- de gevolgen van de voorgenomen verdere verwerking voor de betrokkenen; en
- passende waarborgen bij zowel de oorspronkelijke als de voorgenomen verdere verwerkingen.

42. Voor wat het wetenschappelijk onderzoek betreft geldt volgens artikel 5, 1, b), tweede zinsdeel AVG een uitzondering: de verdere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of

historisch onderzoek of statistische doeleinden wordt overeenkomstig artikel 89, lid 1⁵, niet als onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden beschouwd.

43. Voor de wettelijke basis van de verdere verwerking wordt verwezen naar:

- de Codex Hoger Onderwijs zoals gewijzigd bij decreet van 8 december 2017 houdende wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs en de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft het hoger onderwijs:

"Art. II.188/1. Onverminderd de algemene toelatingsvoorwaarden voor een bacheloropleiding, vermeld in artikel II.178, wordt de eerste inschrijving voor bepaalde bacheloropleidingen aan de hogescholen of de universiteiten afhankelijk gesteld van de verplichte deelname aan een niet-bindende toelatingsproef.

De niet-bindende toelatingsproef is instellingsneutraal. De resultaten van de niet-bindende toelatingsproef kunnen in geen geval de weigering tot de eerste inschrijving voor een opleiding tot gevolg hebben. Een instelling kan wel beslissen om een remediëring als vermeld in artikel II.246, § 1, 1°, op te leggen aan een student die de vooropgestelde cesuur voor de proef niet behaalt.

In uitzonderlijke gevallen kan door de instelling voor een individuele student op gemotiveerde wijze worden afgeweken van de voorwaarde tot verplichte deelname. Ook in dat geval kan de instelling een remediëring opleggen aan die studenten.

De Vlaamse Regering legt, na raadpleging van de VLUHR, bij besluit de lijst vast van de opleidingen waarvoor deelname aan een niet-bindende toelatingsproef een voorwaarde voor inschrijving is.

De hogescholen en universiteiten nemen de bijkomende inschrijvingsvoorwaarde tot het afleggen van een verplichte, niet-bindende toelatingsproef, de modaliteiten waarbinnen dat moet gebeuren, de mogelijke afwijkingen op de verplichte deelname, en, in voorkomend geval, een remediëring die wordt opgelegd in het onderwijs- en examenreglement."

- de toestemming van de leerlingen voor koppelen van de gegevens (zie deel B.3).

44. Het toekomstige doel is rechtmatig te noemen, zoals vereist door artikel 5, 1, a), AVG.

45. Het toekomstig doel is ook verenigbaar met het oorspronkelijke omdat de leerlingen, onder meer door de toestemming die gevraagd wordt en de transparantie die gegeven wordt, redelijkerwijze kunnen verwachten dat voor het verder uitwerken en bijsturen van de ijkingsstoetsen gebruik gemaakt wordt van gegevens die reeds beschikbaar zijn bij AgODi en AHOVOKS. Hierbij is ook van belang dat de toets wel verplicht is, maar dat de resultaten niet bindend zijn, zodat het risico op negatieve gevolgen voor de betrokkenen zeer beperkt zijn.

---

⁵ " **Artikel 89. Waarborgen en afwijkingen in verband met verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden**

1. De verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden is onderworpen aan passende waarborgen in overeenstemming met deze verordening voor de rechten en vrijheden van de betrokkene. Die waarborgen zorgen ervoor dat er technische en organisatorische maatregelen zijn getroffen om de inachtneming van het beginsel van minimale gegevensverwerking te garanderen. Deze maatregelen kunnen pseudonimisering omvatten, mits aldus die doeleinden in kwestie kunnen worden verwezenlijkt. Wanneer die doeleinden kunnen worden verwezenlijkt door verdere verwerking die de identificatie van betrokkenen niet of niet langer toelaat, moeten zij aldus worden verwezenlijkt."

46. Niettemin moet wel rekening worden gehouden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (zie onder B.3 en B.5).

47. De toekomstige verwerking zal conform artikel 30, AVG moeten opgenomen worden in het verwerkingsregister van de ontvangende instantie.

B.2. MINIMALE GEGEVENSVERWERKING EN JUISTHEID

B.2.1. Minimale gegevensverwerking

48. Overeenkomstig artikel 5, 1, c), AVG, moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

49. De ijkingstoetsen richten zich op aankomende studenten die zich willen inschrijven in een academische STEM-opleiding. De ijkingstoetsen worden 2 maal per jaar afgenomen voor inschrijving. Verwacht wordt dat het jaarlijks om ongeveer 2500 deelnemers zal gaan.

Databank secundair onderwijs (SO) (AgODi)

Exacte behoefte	Proportionaliteit
Instellingsnummer Post Code	Onderzoek naar representativiteit qua geografische spreiding van responsgroep t.o.v. steekproef en populatie.
Soort inrichtende machten Onderwijsnetten	Onderzoek naar de spreiding van responsgroep over de verschillende netten.
Onderwijsvormen Opleidingen Opleidingsvormen Rubrieken Soorten onderwijs Administratieve groep Studiegebieden Studierichtingen Voltijds/deeltijds	Verschillende onderzoeken in Vlaanderen (zie referenties 3 t.e.m. 6) tonen aan dat het studiekeuzeprocess bij overgang van het secundair naar het hoger onderwijs (in dit geval resulterend in keuze voor STEM-opleiding) moet bestudeerd worden in functie van een aantal onderwijskenmerken zoals onderwijsvorm, schooltype, enz.
Gezinstaal Leerling genereert ondersteuning	Gezinstaal, meertaligheid en functiebeperkingen werden in heel wat onderwijsloopbaanonderzoeken in Vlaanderen meegenomen als mogelijke verklarende variabele (zie referenties 3 t.e.m. 5). Zeker voor de verbale tests werd aangetoond dat dit een relevante verklarende variabele is (zie referenties 1, 2 en 7).
Nationaliteit Gok leerling	Deze gegevens worden gebruikt om de ijkingstoetsen te onderzoeken vanuit culturele en socio-economische achtergronden, waarbij de mogelijke

Tikt aan op kenmerk studietoelage Tikt aan op kenmerk buurt Opleidingsniveau moeder OKI = onderwijskansindicator Aandeel leerlingen op schoolniveau 3de graad dat aantikt op kenmerk buurt Aandeel leerlingen op schoolniveau 3de graad dat aantikt op kenmerk studietoelage Aandeel leerlingen op schoolniveau 3de graad dat aantikt op kenmerk gezin Aandeel leerlingen op schoolniveau 3de graad dat aantikt op kenmerk opleidingsniveau moeder	negatieve invloed van dergelijke kenmerken op de studieloopbaan onderzocht kan worden.
Geslacht	Deze gegevens worden gebruikt om de ijkingstoetsen te onderzoeken vanuit het kenmerk gender. Onderzoek in Vlaanderen (zie referenties 3 t/m 6) heeft aangetoond dat er geslachtsverschillen zijn op een aantal relevante leer- en studievaardigheden.
Geboortejaar Soorten studiebewijs Laatst behaalde studiebewijs Uitreikingsdatum	Aan de hand van deze gegevens wordt de vroegere studieloopbaan zo goed als mogelijk gereconstrueerd. Zo wordt de variabele geboortejaar gebruikt om eventuele schoolse vertragingen in kaart te brengen bij de generatiestudenten. De variabele 'al dan geen achterstand' en 'vroegere schoolloopbaan' blijkt in heel wat schoolloopbaanonderzoeken in Vlaanderen (zie referenties 3 t/m 5) een relevante verklarende variabele te zijn.
INSZ	Enkel nodig voor de koppeling, komt niet tot bij onderzoekers (zie B.4).

Databank hoger onderwijs (AHOVOKS)

Exacte behoefte	Proportionaliteit
Academiejaar Academiejaar generatiestudent Inschrijvingsdatum Kan studiebewijs behalen Soort contract Status inschrijving Studiegebied Opleiding Opleidingsvariëteit Studieomvang Werkstudent Instelling Vestiging STEM-classificatie	Deze variabelen worden gebruikt om de gekozen studierichting (binnen de STEM-opleidingen) van de studenten in kaart te brengen en om de onderwijsloopbaan zo goed als mogelijk te kunnen opvolgen. De onderwijsloopbaan dient bestudeerd te worden in functie van de gegevens verzameld in de context van de ijkingstoetsen. Onderzoek in Vlaanderen heeft uitgewezen dat de latere onderwijsloopbaan gerelateerd is aan een aantal indicatoren gemeten tijdens het keuzeproces (zie referenties 3 t/m 6).
Afstudeerrichting Studiebewijsdatum	Om de validiteit van de metingen verzameld via de ijkingstoetsen te kunnen onderzoeken, wordt de onderwijsloopbaan in het hoger onderwijs van de studenten zo lang als mogelijk opgevolgd.

Wijzigingsdatum Uitschrijvingsdatum Heroriëntatie	Om de validiteit van de metingen verzameld via de instaptoets lerarenopleiding te kunnen onderzoeken, dient de onderwijsloopbaan van de studenten opgevolgd te worden. Eventuele wijziging van studierichting, uitschrijven uit een studierichting en heroriëntatie zijn belangrijke indicatoren van een onderwijsloopbaan.
Geboortjaar	De variabele geboortjaar wordt gebruikt om al dan niet schoolse vertragingen in kaart te brengen bij generatiestudenten. De variabele 'al dan geen achterstand' blijkt in heel wat schoolloopbaanonderzoeken in Vlaanderen (zie referenties 3 t/m 5) een relevante verklarende variabele te zijn. Deze variabele werd ook in de databank SO opgevraagd, maar wordt hier tevens gebruikt als controlevariabele bij de datacleaning (om eventueel verkeerde koppelingen op het spoor te kunnen komen).
Geslacht	Deze gegevens worden gebruikt om de instaptoets lerarenopleiding te onderzoeken vanuit het kenmerk gender. Onderzoek in Vlaanderen (zie referenties ⁶ 3 t/m 6) heeft aangetoond dat er geslachtsverschillen zijn op een aantal relevante leer- en studievaardigheden. Deze variabele werd ook in de databank SO opgevraagd, maar wordt hier tevens gebruikt als controlevariabele bij de datacleaning (om eventueel verkeerde koppelingen op het spoor te kunnen komen).
Functiebeperkt	Functiebeperkingen werden in heel wat onderwijsloopbaanonderzoeken in Vlaanderen meegenomen als mogelijke verklarende variabele (zie referenties 1, 2 en 7).
Beursstudent	Deze gegevens worden gebruikt om de instaptoets lerarenopleiding te onderzoeken vanuit kenmerken culturele en socio-economische achtergronden, waarbij de mogelijke negatieve invloed van dergelijke kenmerken op de studieloopbaan onderzocht kan worden.

⁶ **Referenties:**

- 1) De Wachter, L., Heeren, J. (2013) Een taaltest als signaal. **De ontwikkeling en implementatie van een strategische taalvaardigheidstoets aan de KU Leuven.** *Levende Talen Tijdschrift*, 14 (1), 19-27.
- 2) De Wachter, L., Heeren, J., Marx, S. Huyghe, S. (2013). **Taal: een noodzakelijke, maar niet de enige voorwaarde tot studiesucces. De correlatie tussen de resultaten van een taalvaardigheidstoets en de slaagcijfers bij eerstejaarsstudenten aan de KU Leuven.** *Levende Talen Tijdschrift*, 14 (4), 28-36.
- 3) Lacante, M., Van Esbroeck, R., & D Vos, A." (2008). **Met een dynamische keuzebegeleiding naar een effectieve keuzebekwaamheid.** In opdracht van de Vlaamse Minister voor Onderwijs en Vorming, in het kader van het 'OBPWO-programma'. Brussel/Leuven: Vrije Universiteit Brussel/Katholieke Universiteit Leuven
- 4) Lacante, M., Almaci, M., Van Esbroeck, R., Lens, W., & De Metsenaere, M. (2007). **Allochtonen in het hoger onderwijs: Onderzoek naar factoren van studiekeuze en studiesucces bij allochtone eerstejaarsstudenten in het hoger onderwijs.** In opdracht van de Vlaamse Minister voor Onderwijs en Vorming, in het kader van het 'OBPWO-programma'. Brussel/Leuven: Vrije Universiteit Brussel/Katholieke Universiteit Leuven.
- 5) Lacante M., De Metsenaere M., De Lens W., Van Esbroeck R., De Jaeger K., De Coninck T., Gressens K., Wenselaer C. & Santy L. (2001). **Drop-out in het hoger onderwijs: Onderzoek naar achtergronden en motieven van drop-out in het eerste jaar hoger onderwijs.** In opdracht van de Vlaamse Minister voor Onderwijs en Vorming, in het kader van het OBPWO-programma - Leuven - Brussel: Katholieke Universiteit Leuven - Vrije Universiteit Brussel.
- 6) Van Daal, T., Coertjens, L., Delvaux, E., Donche, V. & Van Petegem, P. (2013) **Klaar voor hoger onderwijs of arbeidsmarkt? Longitudinaal onderzoek bij laatstejaarsleerlingen secundair onderwijs.** Antwerpen – Appeldoorn, Garant.
- 7) Van Dyk, T. (2015). **Tried and tested: Academic literacy tests as predictors of academic success.** *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 37 (2), 159-186.

Saldo leerkrediet van de individuele student aantal opgenomen studiepunten aantal behaalde studiepunten Studierendement Aantal gedelibereerde studiepunten	Aan de hand van deze variabelen kan het al dan niet succesvol doorlopen van de STEM-opleiding in kaart gebracht worden. Dit is een belangrijke criteriumvariabele bij het onderzoek naar de predictieve validiteit van de ijkingsstoetsen.
INSZ rijksregisternummer of bisnummer	Enkel nodig voor de koppeling, komt niet tot bij onderzoekers (zie B.4).

50. Het identificatienummer van het Rijksregister is de unieke sleutel om de betrokken leerling/student te identificeren en de uitwisseling van de gegevens te faciliteren. De onderzoeker heeft toegang tot het nummer via de bevraging van de studenten, maar niet meer na de koppeling met de bestanden van Onderwijs en Vorming.

51. Dit is een nieuwe gegevensstroom.

52. Op basis van de hiervoor geanalyseerde elementen kunnen de in vorige paragrafen vermelde gegevens worden beschouwd als toereikend, terzake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor het doeleinde vermeld in randnummer 38 e.v.

B.2.2. Opslagbeperking

53. Artikel 5, 1, e), AVG voorziet dat persoonsgegevens moeten worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is.

54. Overweging 39, AVG, stelt dat ervoor moet worden gezorgd dat de opslagperiode van de persoonsgegevens tot een strikt minimum wordt beperkt. De overweging verduidelijkt dat om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is, de verwerkingsverantwoordelijke termijnen dient vast te stellen voor het wissen van gegevens of voor een periodieke toetsing ervan.

55. Er wordt een bewaartermijn gevraagd van 10 jaar: jaar van afname, plus de standaardduur van een masteropleiding, plus 3 jaar voor eventuele studievertraging, plus 1 jaar om gegevens te analyseren.

56. Na afloop van het onderzoek (na tien jaar) worden de data vernietigd (volgens het formulier dat aan de studenten wordt voorgelegd – zie onder B.3.).

57. De VTC kan akkoord gaan met de gevraagde termijn.

B.2.3. Frequentie van de toegang

58. De toegang tot de gevraagde gegevens zou periodiek zijn.

Deze machtiging wordt aangevraagd voor de verdere implementatie en opvolging van de ijkingstoetsen. Voor elke afnamecohort van de verschillende ijkingstoetsen worden de gegevens van de deelnemers (die hiervoor duidelijk toestemming hebben gegeven) jaarlijks gekoppeld aan de administratieve gegevens uit de databanken van AGODI en AHOVOKS.

59. De VTC kan akkoord gaan met de gevraagde frequentie.

B.2.4. Duur van de machtiging

60. De toegang en het gebruik wordt voor een onbepaalde termijn gevraagd.

61. Concreet gaat het hier om de duur van de verdere ontwikkeling en validering van de ijkingstoetsen en de duur van het gebruik van de ijkingstoetsen.

De Vlaamse Regering zet de ijkingstoetsen in om het studiekeuzep proces bij de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs te versterken, de instroom in het hoger onderwijs te versterken en de slaagkansen van studiekeuzers te verhogen. De ijkingstoetsen maken vanaf nu permanent deel uit van het doorstroombeleid. De duur van het gebruik van de ijkingstoetsen is dus onbepaald. Het doorstroombeleid vergt een permanente monitoring waarbij alle studentencohortes longitudinaal moeten kunnen worden opgevolgd. Een systematische correlatiestudie (met betrekking tot de samenhang tussen testresultaten en prestaties in het hoger onderwijs) is hierbij essentieel.

62. De VTC kan akkoord gaan met de gevraagde duur.

B.2.5. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

63. Het betreft een tweetal interne medewerker van VLIR.

64. Zoals artikel 12 van de WRR en hoofdstuk III van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 het vereisen, moet de aanvrager de naam van de persoon die het identificatienummer van het Rijksregister gebruikt en die gevoelige gegevens verwerkt bijhouden en ter beschikking houden van het sectoraal Comité van het Rijksregister en andere bevoegde comités. De persoon moet ook door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijk karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen. Minstens zal deze persoon een vertrouwelijkheidsverklaring ondertekenen.

65. De onderzoekers hebben de vertrouwelijkheidsverklaring ondertekend.

66. Na machtiging zal er eveneens een deontologische code worden opgesteld en ondertekend.

B.2.6. Juistheid

67. Persoonsgegevens moeten overeenkomstig 5, 1, d), AVG juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd.

Overweging 39, AVG, stelt dat alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat onjuiste persoonsgegevens worden gerectificeerd of gewist.

68. De gegevens in DISCIMUS worden continu uitgewisseld en kunnen op deze manier altijd worden verbeterd en aangepast. Om de kwaliteit van de gegevens te waarborgen heeft AGODI enkele maatregelen getroffen: zie omzendbrief DISCIMUS : 1.5. kwaliteitsborging leerlingengegevens.

69. De kwaliteit van de gegevens die via DHO 2.0 geregistreerd worden bij AHOVOKS, moet verzekerd zijn. Deze gegevens vormen de basis voor de berekening van de financiering voor de hoger onderwijsinstellingen. De studentengegevens hebben ook impact op de studenten zelf, zoals op het al dan niet verkrijgen van een studietoelage of van kinderbijslag voor meerderjarige leerlingen.

De kwaliteit van de gegevens die via DHO 2.0 worden geregistreerd, wordt gewaarborgd op verschillende manieren:

- door de connectie met het Rijksregister, die we als authentieke bron voor persoonsgegevens gebruiken. Op het moment van inschrijving in een hoger onderwijs instelling worden de nodige persoonsgegevens uit het rijksregister opgehaald. Naderhand worden eventuele mutaties van het rijksregisternummer of bisnummer op wekelijkse basis verwerkt. Dit gebeurt telkens voor de gegevens van het openstaande academiejaar. De inschrijvingen en persoonsgegevens van academiejaar X, kunnen aangevuld en gewijzigd worden in de periode juni X (i.e., enkele maanden voor het academiejaar werkelijk van start gaat) tot 15 december X+1 (enkele maanden na afsluiten van het academiejaar).
- de inschrijvingsgegevens worden door de instellingen in DHO geregistreerd. Tijdens de periode juni x tot 15 december x+1 worden deze wekelijks naar de instellingen teruggekoppeld, zodat men eventuele wijzigingen in de persoonsgegevens op wekelijkse basis kan melden of zelf aanpassen. De instellingen worden verder gevraagd om voor 15 december X+1 de gegevens, inclusief persoonsgegevens van studenten, te valideren. Deze gegevens vormen dan de verdere vertrekbasis voor de berekening van de financiering van de hoger onderwijsinstellingen. De kwaliteit van de gegevens wordt ook vanuit AHOVOKS opgevolgd d.m.v. monitoring.

70. De VTC is van oordeel dat de nodige maatregelen genomen worden. Het is aangewezen dat de privacyverklaring vermeldt waar de betrokkene terecht kan voor de uitoefening van recht van rectificatie zoals bedoeld in artikel 16, AVG, samen met ondermeer het recht van inzage, het recht op gegevenswissing en het recht op beperking van de verwerking.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

(artikelen 5, 1, a) en 12 e.v. AVG)

71. Artikel 5, 1, a) AVG bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

72. Artikel 14 bepaalt de te verstrekken informatie wanneer de persoonsgegevens niet van de betrokkene zijn verkregen.

73. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokkene heeft verkregen, kan op grond van artikel 14, 5, c) op deze informatieverplichting een uitzondering worden gemaakt indien het verkrijgen of verstrekken van de gegevens uitdrukkelijk is voorgeschreven bij Unie- of lidstatelijk recht, dus door een wet, een decreet of een ordonnantie, die op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is en dat recht voorziet in passende maatregelen om de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene te beschermen.

74. Deze vrijstelling neemt echter niet weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen worden voorzien voor de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

75. De koppeling van de gegevens uit de afname van de verschillende ijkingstoetsen met de gegevens uit de databanken van Onderwijs en Vorming zal pas gebeuren na geïnformeerde toestemming door de deelnemers aan de ijkingstoetsen. Studenten kunnen zelf kiezen of hun gegevens op individueel niveau mogen gekoppeld worden met gegevens uit de databanken.

76. De aanvragers geven aan dat door de decretale verankering van verplichte deelname aan een ijkingstoets voor bepaalde bacheloropleidingen, waardoor instellingen ook remediëring kunnen koppelen aan de resultaten van de toets, de student akkoord dient te gaan om zijn resultaten mee te delen aan de universiteit waar hij zich inschrijft. Dit wordt aan de student meegedeeld in de algemene voorwaarden. In dat formulier wordt de volgende formulering opgenomen:

"Door deelname ga je dan ook akkoord dat de instelling waar je je inschrijft op de hoogte wordt gebracht van je ijkingstoetsresultaat. ([Codex Hoger Onderwijs Art. II.188/1](#))".

77. Wat hier een "akkoord" wordt genoemd voldoet niet aan de vereisten van een toestemming zoals bedoeld in de AVG. Artikel 4, 11), AVG, definieert toestemming van de betrokkene als volgt: "*elke vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige wilsuiting waarmee de betrokkene door middel van een verklaring of een ondubbelzinnige actieve handeling hem betreffende verwerking van persoonsgegevens aanvaardt*".

78. In de algemene voorwaarden moet de verwijzing naar een toestemming dus veranderd worden in een beschrijving van wat er met de persoonsgegevens zal gebeuren.

79. Indien de machtiging wordt verleend, wordt deze opgenomen in de lijst van machtigingen met toelichting op de website van onderwijs en vorming.⁷

80. De VTC kan, onder voorbehoud van wat gesteld werd met betrekking tot het "akkoord gaan", met deze vormen van informatieverstrekking akkoord gaan, maar wijst er op dat de kennisgeving op de website nog niet alle elementen vermeld in artikel 14, AVG bevat. Het is ook aangewezen dat bij de vragen om toestemming via een link verduidelijkt wordt over welke data het zal gaan. Dit kan nu eventueel ook door te verwijzen naar deze beraadslaging.

B.4. EXTERNE VERWERKERS EN DIENSTENINTEGRATOR

81. Artikel 28, 1, AVG bepaalt dat wanneer een verwerking namens een verwerkingsverantwoordelijke wordt verricht, de verwerkingsverantwoordelijke uitsluitend een beroep doet op verwerkers die afdoende garanties met betrekking tot het toepassen van passende technische en organisatorische maatregelen bieden opdat de verwerking aan de vereisten van deze verordening voldoet en de bescherming van de rechten van de betrokkene is gewaarborgd.

82. De ICTfirma die de externe verwerker voor deze stromen is HB-plus. HB-plus biedt de dienst AMaaS (Applicatie Management as a Service) aan. AMaaS omvat het beheer van de toepassing.⁸

83. Er moet voor gezorgd worden dat de beheerder van de infrastructuur geen toegang heeft tot de data zelf tenzij strikt noodzakelijk.

84. De VTC herinnert er aan dat, de AVG aan iedere verantwoordelijke voor de verwerking oplegt om zijn relatie met een externe verwerker te omkaderen met een overeenkomst die voldoet aan de voorschriften van artikel 28, 3, AVG.

85. De Vlaamse dienstenintegrator (VDI) komt tussen als een TTP om de data te koppelen zodat Onderwijs en Vorming niet meer gegevens krijgt dan nodig. Er moet ook rekening mee gehouden worden dat het gaat om bijzonder beschermingswaardige gegevens zoals gezinstaal en nationaliteit. De TTP moet dan instaan voor de koppeling van de gegevens op basis van het INSZ en zo nodig de andere indicatoren. De gekoppelde datasets worden aan de onderzoekers doorgestuurd nadat mogelijke identificerende elementen en identifiers zijn verwijderd.

---

⁷ <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/informatieveiligheid>

⁸ <https://overheid.vlaanderen.be/hb-plus>

B.5. INTEGRITEITS- EN VERTROUWELIJKHEIDSBEGINSEL

86. De VTC wijst de verantwoordelijke voor de verwerking op de verplichtingen van artikel 5, 1, f) en artikel 32, AVG en op de richtsnoeren informatieveiligheid⁹.

87. De gegevensoverdracht van VLIR naar O&V (en omgekeerd) zal gebeuren op een beveiligde wijze en via een TTP (VDI). Het bestand met de geëncrypteerde data van de verschillende ijkingstoetsen zal via digitaal kanaal worden bezorgd. Het paswoord voor het decrypteren van de bestanden wordt uitsluitend meegedeeld aan de aangewezen contactpersonen.

88. De VTC benadrukt dat de aanvrager alle mogelijke middelen moet inzetten om te vermijden dat de identiteit van de personen op wie de meegedeelde gegevens betrekking hebben, zou worden achterhaald. Het indelen in klassen of het weglaten van de variabelen die het grootste risico op heridentificatie inhouden, wordt beschouwd als een adequaat middel.

89. In het kader van de in artikel 5, 2, AVG, opgelegde verantwoordingsplicht, moeten de verantwoordelijken kunnen aantonen dat zij voldoen aan artikel 5, 1, f).

90. Op grond van artikel 37, 1, a), AVG, en artikel 9, eerste en derde lid, e-govdecreet voor wat de Vlaamse instanties betreft, moet wanneer de verwerking wordt verricht door een overheidsinstantie of overheidsorgaan door verantwoordelijke en verwerker een functionaris voor gegevensbescherming (FGB/DPO) worden aangewezen.

91. De contactgegevens van de functionaris voor gegevensbescherming van de gemeenschappelijke verwerker (DXC Enterprises) werden door de verantwoordelijke doorgegeven aan de VTC.

B.5.1. Op het niveau van de aanvrager

92. Het VLIR verwerkt buiten de data van deze toepassing geen persoonsgegevens. Enkel de onderzoeker heeft toegang tot deze data.

B.5.2. Op het niveau van de instantie die de gegevens zal doorgeven

93. De veiligheidsconsulent van AHOVOKS en AgODi (en van het ministerie Onderwijs en Vorming) is al gekend als veiligheidsconsulent bij het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid.

94. De functionaris voor gegevensbescherming van AHOVOKS is aangemeld bij de VTC.

95. De functionaris voor gegevensbescherming van AgODi is aangemeld bij de VTC.

---

⁹ http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/richtsnoeren_informatiebeveiliging_0.pdf

96. Het ministerie beschikt over een veiligheidsplan en een veiligheidsbeleid. Dit werd laatst bijgewerkt op 29 januari 2016.

IV. BESLUIT

97. De VTC machtigt AgODi en AHOVOKS om de gevraagde persoonsgegevens mee te delen aan het VLIR in het kader van de ijkingstoetsen, zoals beschreven in randnummer 38 e.v., onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging. De VTC staat hierbij het gebruik van het rijksregisternummer toe.

98. Er worden geen identificerende gegevens aan het VLIR meegedeeld.

99. De informatie op de website van Onderwijs en Vorming wordt aangepast aan de vereisten van artikel 14, AVG en het VLIR past de algemene voorwaarden aan, zoals vermeld onder punt B.3.

De voorzitter,

Geert Mareels